

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

Тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua

Web: <http://www.minjust.gov.ua>

Код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Народному депутату України
ПИСАРЕНКУ В.В.

№ _____
На № Щодо результатів
розгляду звернення

Шановний Валерію Володимировичу!

Міністерством юстиції України на виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. від 08.05.2019 № 15505/1/1-19 розглянуто Ваш депутатський запит № 2-23/04-19, оголошений на засіданні Верховної Ради України 26 квітня 2019 року, щодо виконання судових рішень, боржником за якими є держава, та в межах компетенції повідомляється таке.

Погашення заборгованості за рішеннями суду, виконання яких гарантується державою, відповідно до Порядку погашення заборгованості за рішеннями суду, виконання яких гарантується державою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2014 № 440

До Реєстру рішень, виконання яких гарантується державою, внесено 402,8 тис. рішень, що становить 83,7% від загальної кількості рішень, що надійшли до управлінь державної виконавчої служби.

Із вказаної кількості внесених до Реєстру рішень передано до органів казначейства 305,6 тис. рішень (75,9%) на суму 1,9 млрд гривень. Інші рішення з різних підстав повернуто заявникам до/або після їх реєстрації в Реєстрі.

Станом на 01.04.2019 в управліннях державної виконавчої служби на опрацюванні перебувало 75,1 тис. рішень, з них по 42,8 тис. рішень (57,0%) відсутні довідки боржника.

Відповідно до пункту 13 вищевказаного Порядку передача рішень до органів, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, здійснюється окремо щодо кожної черги щокварталу до 10 числа місяця, що настає за звітним періодом.

Погашення заборгованості здійснюється Казначейством в межах бюджетних асигнувань, визначених законом про Державний бюджет України на відповідний рік, за бюджетною програмою для забезпечення виконання рішень суду на підставі рішень, поданих органом, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, згідно з Порядком виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.08.2011 № 845.

УВ Міністерство юстиції України

19770/5848-4-19/20.4.1 від

22.05.2019

арк. 5

15.06.36

480962

Примусове виконання рішень щодо соціальних виплат

Протягом трьох місяців 2019 року в органах державної виконавчої служби підлягало виконанню 13,5 тис. виконавчих документів про зобов'язання здійснити нарахування та виплату коштів дітям війни, особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та іншим пільговим категоріям громадян.

Завершено державними виконавцями 3 тис. виконавчих документів, що склало 22,7% від кількості виконавчих документів, які підлягали виконанню у звітному періоді, із них фактично виконано 1 тис. документів (7,7%).

Станом на 01.04.2019 залишок невиконаних виконавчих документів становив 10,4 тис. документів, або 77,3%.

Боржниками за вказаними рішеннями є територіальні органи Пенсійного фонду України та управління праці та соціального захисту населення.

Аналізуючи стан виконання рішень щодо соціальних виплат, необхідно зазначити, що вказані судові рішення у своїй резолютивній частині містять вимогу зобов'язати державний орган вчинити певні дії щодо нарахування пенсій чи інших соціальних виплат та подальшій їх виплаті.

В переважній більшості такі рішення суду боржниками виконуються частково (лише щодо нарахування стягувачам пенсій чи інших соціальних виплат). Стосовно виплати нарахованих сум боржники посиляються на відсутність у бюджетній програмі достатнього обсягу грошових коштів для погашення заборгованості.

Таким чином, єдиною об'єктивною проблемою невиконання або тривалого виконання рішень суду про стягнення пенсійних та соціальних виплат є відсутність у бюджетній програмі достатнього обсягу грошових коштів для погашення існуючої заборгованості за рішеннями суду.

Виконання вимог Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» від 05.06.2012 № 4901-VI

Протягом трьох місяців 2019 року на виконанні в органах державної виконавчої служби перебувало 32,1 тис. виконавчих документів про стягнення коштів з державних підприємств, установ, організацій та юридичних осіб, примусова реалізація майна яких забороняється відповідно до законодавства, на суму 44,9 млрд гривень.

Завершено державними виконавцями 5,3 тис. виконавчих документів, що склало 16,6% від загальної кількості виконавчих документів цієї категорії, що перебували на виконанні, на суму 354,9 млн грн (0,8% від суми, що підлягала стягненню).

Із них фактично виконано 4 тис. виконавчих документів (12,6%) та всього стягнуто 202,2 млн гривень.

При цьому державними виконавцями передано до органів казначейства 730 виконавчих документів для перерахування коштів на суму 1,5 млрд гривень.

Відповідно до вимог статті 4 вказаного Закону виконання рішень суду про стягнення коштів з державного підприємства або юридичної особи

здійснюється в порядку, визначеному Законом України «Про виконавче провадження», з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

У разі якщо рішення суду про стягнення коштів з державного підприємства або юридичної особи не виконано протягом шести місяців з дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження, його виконання здійснюється органами Казначейства за рахунок коштів, передбачених за бюджетною програмою для забезпечення виконання рішень суду.

Тобто після передачі документа до органів Казначейства в порядку, передбаченому Законом України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень», державний виконавець фактично не вчиняє заходів примусового виконання рішень.

Одночасно повідомляємо, що в провадженні відділу примусового виконання рішень Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України рішення Європейського суду з прав людини у справі № 46852/13, видане 12.10.2017, «Бурмич та інші проти України» не перебуває та зареєстрованим не значиться.

Згідно з інформацією, наданою Секретаріатом Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини, з метою розроблення ефективного механізму виконання рішення Великої Палати Європейського суду у справі «Бурмич та інші проти України» Міністерством юстиції України разом з Кабінетом Міністрів України, Верховною Радою України, судовою гілкою влади та Комітетом міністрів Ради Європи (далі – КМ РЄ) ведеться активна робота з метою вдосконалення механізму виконання рішень національних судів, недопущення їх тривалого невиконання та запровадження достатнього компенсаторного механізму.

Враховуючи, що ця проблема вимагає невідкладного вирішення, прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 591 «Про утворення міжвідомчої робочої групи з вирішення проблемних питань, пов'язаних із виникненням заборгованості держави за рішеннями судів» (щодо групи справ «Юрій Миколайович Іванов проти України» та «Жовнер проти України»). Вказана міжвідомча робоча група в результаті роботи має розробити стратегію погашення заборгованості держави та запобігання її виникненню. 10.10.2017 відбулося перше засідання міжвідомчої робочої групи.

27.03.2018 Міністерством юстиції України спільно з підкомітетом з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя та проектом Ради Європи «Підтримка виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини» організовано та проведено круглий стіл на тему: «Виконання рішень Європейського суду з прав людини у справах «Юрій Миколайович Іванов проти України» та «Бурмич та інші проти України»: презентація Концепції вирішення проблемних питань, пов'язаних з виникненням заборгованості держави за рішеннями судів».

Зокрема, під час вказаного круглого столу представники Ради Європи спільно з ключовими державними органами обговорили положення проекту

стратегії вирішення проблемних питань, пов'язаних з виникненням заборгованості держави за рішеннями судів.

19.04.2018 відбулося чергове засідання міжвідомчої робочої групи, під час якого Міністерством юстиції України було представлено проект Закону України, який передбачає вдосконалення механізму погашення заборгованості держави за рішеннями судів та запобігання її виникненню.

Законопроект отримав схвальний відгук представників державних органів, які висловили спільну позицію щодо необхідності якнайшвидшого його ухвалення.

27.06.2018 проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо подолання проблеми заборгованості держави за рішеннями судів» (№ 8533) внесено до Верховної Ради України.

Ознайомитись з текстом законопроекту можливо за посиланням: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64316.

З прийняттям цього Закону має бути визначено правовий статус рішення Європейського суду «*Бурмич та інші проти України*» та запроваджено механізм його виконання, а також передбачено встановлення компенсації за тривале невиконання рішення національного суду щодо держави.

Водночас зазначаємо, що 22.11.2018 Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя, розглянувши на своєму засіданні (протокол № 75) вказаний проект Закону, вирішив рекомендувати Верховній Раді України прийняти його в першому читанні за основу.

У 2018 році законопроект було включено до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України восьмого скликання, однак він не був розглянутий на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Разом з цим повідомляємо, що Міністерство юстиції України листами від 20.12.2018 № 13638/5.2.1/2-18 та від 13.02.2019 № 1586/5.2.1/2-19 до Голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя Князевича Р.П., а також листом від 13.02.2019 № 1585/5.2.1/1-19 до Голови Верховної Ради України Парубія А.В. зверталось з проханням щодо нагальної необхідності якнайшвидшого прийняття цього проекту Закону.

Крім цього, зазначаємо, що рішення у справі «*Бурмич та інші проти України*» знаходиться під посиленням наглядом КМ РЄ. Уповноважений регулярно звітує перед КМ РЄ про всі заходи, вжиті державними органами з метою якнайшвидшого вирішення системної проблеми невиконання рішень національних судів, розроблення механізму автоматизації виконання таких рішень та подолання заборгованості держави.

КМ РЄ розглядав вжиті державними органами заходи на своїх (DH) засіданнях, які відбулися 05–07 червня 2018 року, 04–06 грудня 2018 року, 12–14 березня 2019 року (м. Страсбург, Французька Республіка). У рамках обговорення стану виконання рішень Європейського суду у групах справ «*Жовнер/Юрій Миколайович Іванов*» та «*Бурмич та інші проти України*» Уповноважений доповів про конкретні заходи, що вживаються на національному рівні, зокрема про:

роботу міжвідомчої робочої групи під головуванням Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України Кубіва С.І. та підготовку у рамках групи законопроекту з метою удосконалення механізму виконання судових рішень;

намір Уряду України провести експертне обговорення проблематики невиконання рішень національних судів з метою визначення заходів загального характеру (відповідна робота повинна була завершитись у кінці 2018 року);

розроблення та направлення до Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо подолання проблеми заборгованості держави за рішеннями судів» (реєстр. № 8533 від 27.06.2018), що сприятиме удосконаленню механізму виконання рішень судів;

експертний звіт, підготовлений у співпраці з проектом Ради Європи «Підтримка виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини», з рекомендаціями щодо вдосконалення виконавчого провадження на виконання рішень у вказаних групах справ.

Наступне (DH) засідання КМ РЄ заплановано на 04–06 червня 2019 року.

З повагою

Міністр

Павло ПЕТРЕНКО